

# יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א



## זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"



יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	19:14	19:17	19:14
יציאה:	20:06	20:09	20:06
ר"ת:	21:00	21:03	21:03

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 18:57

### פרשת במדבר

עלון מס' 367

## מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א



## הבוטח בה' חי בשלחה ובמנוחה

שְׂבִיבֵי אֵלֹהִים לֹא אֶת פְּרִנְסָתוֹ, בְּתוֹךְ לִבּוֹ הוּא לֹא סוֹמֵךְ עַל הַעֲבוּדָה אוֹ הַעֲסָק שֶׁהוּא זֶה שְׂכִינִיס לֹא כֶסֶף וּיְפִרְנֵס אוֹתוֹ, כִּי הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא לֹא תְלוּי בָהֶם וְהַפְרָנְסָה שְׁלוֹ תְּגִיעַ בְּכָל מִקְרָה מְבוֹרָא עוֹלָם. כָּל הַסְּבָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הַשְׁתַּדְּוֹת הַיָּמִין מִפְּנֵי שֶׁזֶהוּ רְצוֹן הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ שֶׁצְּנִיָּה עֲלֵינוּ לְהַתְעַסֵּק בְּיִשׁוּב הָעוֹלָם. וְכֹאשֶׁר תְּגִיעַ לֹא תוֹעֵלֶת מִמֶּה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, הוּא יוֹדֵעַ לְבוֹרָא עוֹלָם, שֶׁאֵינוֹ חוֹשֵׁב שֶׁהַעֲסָק הוּא זֶה שֶׁהֵבִיא לֹא אֶת הַפְּרִנְסָה. וְאִם יִקְרָה שֶׁהַפְּרִנְסָה שְׁלוֹ תִתְעַכֵּב, הוּא מְאַמֵּין שֶׁהַפְּרִנְסָה שְׁלוֹ תְלוּיָה בְּבוֹרָא עוֹלָם שֶׁאוֹהֵב אוֹתוֹ, וְהוּא זֶה שְׂבִיבֵי אֵלֹהִים לֹא אֶת פְּרִנְסָתוֹ בְּזִמְנוֹ וּבְדַרְכּוֹ הַטּוֹבָה בְּיוֹתֵר. וְלִכֵּן לֹא יִמָּאֵס בְּעֲבוּדָה שְׁלוֹ בְּגִלְל עֲכוּב פְּרִנְסָתוֹ, אֲלֵא יִמְשִׁיךְ כֶּךָ אֶת הַעֲסָק שְׁלוֹ כִּי זֶהוּ רְצוֹן ה' יִתְבַּרַךְ, לְעַסֵּק בְּיִשׁוּב הָעוֹלָם וְתִקְוֵנוּ.

הַהֶבְדֵּל הַשְּׂנִי, שֶׁהַבוֹטֵחַ בַּה' יֵשׁ לוֹ תְּמִיד מְנוּחַת הַנֶּפֶשׁ, וְהוּא חַי חַיִּים שֶׁל שְׁלֵחָה. הוּא יוֹדֵעַ שֶׁשׁוּם דָּבָר רַע לֹא יִקְרָה לוֹ, כִּי כָּל מַה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אֵתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא לְטוֹבָתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּלְטוֹבָתוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים סב, ו): "אֵךְ לֹא־לֵהִים דּוֹמֵי נַפְשִׁי כִּי מִמֶּנּוּ תִקְוֵתִי" - אָמַר דָּוִד, רַק לַה' יִתְבַּרַךְ מִמְתִּינָה נַפְשִׁי בְּשִׁקֵּט וּבְשְׁלֵחָה, כִּי רַק הוּא כָּל הַתְּקוּנָה שְׁלִי בְּעוֹלָם. לְעַמְתּוֹ, מִי שֶׁאֵינוֹ בוֹטֵחַ בַּה' יִתְבַּרַךְ כָּל הַזְּמַן הוּא שְׂרוּי בְּצַעַר וּבְדַאגָּה, בֵּין כְּשֶׁטוֹב לוֹ וּבֵין שְׂרַע לוֹ. תְּמִיד הוּא מְתַהַלֵּךְ בְּעֲצָבוֹת גְּדוֹלָה, מִפְּנֵי שֶׁאֵף פַּעַם הוּא אֵינוֹ מְסַפֵּק מִמֶּה שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וְתְּמִיד הוּא רוֹצֵה לְהוֹסִיף רְכוּשׁ עַל מַה שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וְכִשְׂרַע לוֹ הוּא אֵינוֹ מִבִּין שֶׁזֶה לְטוֹבָתוֹ וְלִכֵּן הוּא אֵינוֹ מְרַצֵּה מִהֲמַצֵּב שְׁלוֹ. וְכִּן כָּל הַזְּמַן הוּא דוֹאג׳ מַה יְהִיָּה מִחֵר, כִּי הוּא מִפְּחַד שְׂאוּלֵי יְבוֹא יוֹם וְהוּא יִאֲבֵד אֶת כָּל מַה שֶׁיֵּשׁ לוֹ. וְכֵן אָמַר שְׁלֹמֹה בְּחֻמְתּוֹ (מְשָׁלִי טו, טו): "כָּל יָמֵי עֵנִי רַעִים וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תְּמִיד" - עֵנִי הוּא מִי שֶׁאֵינוֹ מְסַתְּפֵק בְּחֻלְקוֹ, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ (אֲבוֹת פ"ד מִשְׁנָה א): "אֵיזְהוּ עֲשִׂיר הַשְּׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ, וְיָמֵיו שֶׁל אוֹתוֹ עֵנִי בְּדַעַת רַעִים מְאֹד, אוֹלָם הַשְּׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ יָמֵיו לְעוֹלָם טוֹבִים.

הַבוֹטֵחַ בַּה' עוֹסֵק בְּיִשׁוּב הָעוֹלָם אֵף כְּשֶׁלֵּא צוּמַחַת לוֹ מִכֶּךָ תוֹעֵלֶת הַהֶבְדֵּל הַשְּׂלִישִׁי, שֶׁהַבוֹטֵחַ בַּה' אֶפְלוֹ כְּשֶׁהוּא יַעֲבֹד בְּעֲבוּדָה מְסִימָת אוֹ יַעֲסֵק בְּעַסֵּק מִיַּחַד

וְלְעַמְתּוֹ מִי שֶׁאֵינוֹ בוֹטֵחַ בַּה', כְּשֶׁהוּא עוֹבֵד בְּעֲבוּדָה מְסִימָת הוּא סוֹמֵךְ עֲלֶיהָ שֶׁהִיא תְּבִיא לֹא אֶת פְּרִנְסָתוֹ, וְהִיא זֹאת שֶׁתְּצִיל אוֹתוֹ מִכָּל נֶזֶק, וְאִם הוּא מְרוּיחַ מִהַעֲבוּדָה כֶּסֶף הוּא מְשַׁבֵּחַ אֶת הַעֲבוּדָה וְאֶת הַכְּשׁוּרִים שְׁלוֹ שֶׁהֵבִיאוּ לוֹ אֶת פְּרִנְסָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכֶּתוּב (חֲבֻקוֹק א, טז): "עַל כֵּן יִזְבַּח לְחֶרְמוֹ וַיִּקְטֹר לְמִכְמֶרְתּוֹ" - הַרְשַׁע מִקְרִיב זָבַח וּמִקְטִיר קִטְרֵת לְמִצְוֵה וְלִרְשָׁתָהּ שְׁלוֹ. הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהֵם אֵלֹהִים שֶׁהֵצִיחוּ מֵעֲשִׂיוֹ, וְלִכֵּן אִם הוּא לֹא יִרְוִיחַ מִסְּפִיק מִהַעֲבֹדָה שְׁלוֹ הוּא יַעֲזֹב אוֹתָהּ וְיִמָּאֵס בָּהּ. מִתּוֹךְ סִפְרוֹ שֶׁל הַרְבֵּי יִגְאֵל כֵּהֵן "שַׁעַר הַבֵּיטְחוֹן".

מאמר השבוע



הנהגות מרן



שאלות ותשובות



דוד המלך



לאשת ההיל



פנינים מהפרשה



מוסר עם סיפור



פניני הדף היומי



שמירת הלשון



**המוסעדה**

יש לכם שמחה במשפחה?  
ברית. חתונה. בר מצוה.

ידועה המטבח לקיים סעודת ערים באותו זמן לאנשים שונים להם  
מחפצים של 400 ש"ח התחמכות ב"סעודה"  
החיי שותפים להוביל למעלה מ-100 שותפים איש להחלפתם

**להשתתפות חייגו: 03-8000770**

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת \ לברכה \ רפואה \ הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-ן לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

## הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל



### היהודיות של מרן. המשך

תשובה כללית לשאלה מהי היהודיות בתורתו של מרן ומה אנחנו יכולים לקחת, צריך לדעת, שעל מנת לעמוד כראוי על דרכי היהודית של מרן זצ"ל, ועל דעתו ורוחו כדבעי, ולפרטים, הדרך הנכונה היא לשקוד על תורתו ימים ולילות, במתינות וסבלנות, אבל במיוחד כדאי וחשוב מאד, להשקיע בעיקר בהתחלה, וכן אח"כ מידי פעם, בהקדמות שמרן זצ"ל כתב, כמו בפתיחה ליביע אומר ח"א, ובעוד הקדמות שמדבר על דרכי הלימוד, על דרכי הכתיבה, על דרכי ההוראה, יש תשובות שלימות שהוא כתב לנו בעניינים כאלו, כמו התשובה ביחודה דעת ובהליכות עולם ח"ח על לימוד תורה מה הפירוש לשמה ושלא לשמה, וכן עוד תשובות שלימות בנידונים שונים של עסק התורה, בכל אלו, הוא שוזר את דברי רבותינו על לימוד התורה באופן שנותן דעת ותבונה, ומגביר את החשק והמרץ לבלוע תורה עוד ועוד, בתוך הדברים הוא צייר ושרטט את ההסתכלות שלו על פרטים ופרטי פרטים בעסק התורה ודרכי הלימוד, הוא הכניס שם את כל רוחו בכל הנושאים הללו, כך שמי שהוא מקבל, ויש לו לב מבין, הוא קורא בדברים האלו, אז הוא רואה, הוא מבין את רוחו של מרן, הוא יודע לעמוד על ההרגשים של מרן. גם ביביע אומר חלק יא יש תשובה ארוכה שמבאר את דרכו בלימוד ובכתיבה כנגד אותם חולקים שיצאו נגדו בזמנו, גם בהקדמה להליכות עולם, ובכמה הזדמנויות, וגם במקומות אלו מקבלים את המבט שלו על דרכי הלימוד וההוראה בבחינת שימושה של תורה. ועוד יש להוסיף דבר חשוב מאד, להקשיב לשיעורים שלו מלפני עשרות שנים שמדבר שם ברמה גבוהה, לבני תורה, איך שהוא שוזר דברי רבותינו, מבאר את יסודות ההלכה בטוב טעם ודעת, אב"א קרא ואב"א סברא. ועלית על כולנה, הקלטות שמדבר בהם ממעלת לימוד התורה ודרכי הלימוד וההוראה, כמה שיעורים כאלו שיש ממרן זצ"ל, זה כמו צנצנת המן שהקב"ה שמר לנו, כמה חשק ומרץ ודעת ותבונה יש בכל מילה שם, כמה רוח אלקים הא מחדיר בלבו של השומע, כשהיינו צעירים היינו מתמלאים מזה חשק ומרץ לחודשים ארוכים, ועד היום שנים ע"ג שנים שרוח הדברים מהדהד בקרבנו, מהשיעורים והקלטות האלו, אפשר לקבל את דעתו ורוחו יפה יפה גם כן, מה שאפשר לשמוע בקולו שאי אפשר להיות כתוב בספרים.

לסיכום: צריך ליתן את הדעת שיהיה לימוד מסודר, ברור ומוכן יפה, כמ"ש המסילת ישרים בפרק ראשון, "שיתברר ויתאמת" אצל האדם וכו', כלומר גם שיהיה מבורר לו מה שלמד כרגע, לא מעורפל ובערך, אלא מבואר יפה ומסודר לפניו, שיוודע לומר את הדברים כראוי בצורה מסודרת, וגם שיראה שהדברים מתקבלים לו על הדעת, שהם מאומתים אצלו, ולא מרגיש שהם זרים ולא הגיוניים כ"כ. וכל זה ישקיע בלימוד שלומד ע"י "קוים ברורים", שמנחים אותו במה להשקיע את הלימוד בעיקר, ובכך ידע את מה הוא צריך להשקיע לברר ולאמת אצלו. אבל זוהי תשובה נקודתית ומאוד חלקית ביחודיותו ותורתו של מרן זצ"ל.

אולם כתשובה כללית לשאלה, מה היהודיות בלימודו וכתביו ומה אפשר לקחת ממנו, התשובה היא ללמוד את ההקדמות של חיבוריו בחשק, וכן תשובות שכתב על לימוד התורה, וכן להשתדל בכל עוז לשמוע שיעורים שלו על עסק התורה, ועל ההוראה, ועל הכתיבה (הגאון הרב שמעון ללוש שליט"א, עלון אור השבת מס' 41).

## שאלות ותשובות

מאת הרב"ג יגאל כהן שליט"א



**שאלה:** אדם שנמצא בביתו ואין לו כיפה האם רשאי לברך שמניח ידו על ראשו?

**תשובה:** אינו רשאי לברך כך אלא א"כ מניח בגד או דבר אחר על ראשו או שייקבש מחבירו ושיניח ידו על ראשו, ויש מקילים על ידי הזרוע אך להלכה אין להקל בזה אלא רק באופנים הנ"ל [עני' תרומת הדשן ח"א סי' י שו"ע סי' צא סעיף ד עין יצחק ח"ג עמ' סד וסה ובס' ברכת ה' ח"א פרק ז הלכה מד].

**שאלה:** אם עורכים ברית מילה בבית הכנסת המרכזי ומסביבו ישנם חזרי תפילה נוספים מה דינם לעניין תחנון? **תשובה:** אם הברית נעשית בבית הכנסת המרכזי, כל שאר החזרים נטפלים ואינם אומרים תחנון [כן הכריע הגאון ר' נתן בן סניור שליט"א בשו"ת בית הוראה שאלה פג עיי"ש ובשו"ת נהר יוצא מעדן ח"ב סי' ב].

**שאלה:** אדם שהיה ער כל הלילה כגון בליל שבועות כיצד נוהג לגבי ברכת השחר והתורה?

**תשובה:** מנהגו לברך כל ברכות השחר וברכות התורה, מלבד ברכת על נטילת ידים ואשר יצר אלו א"כ יתפנה, שאז רשאי לברך אף אשר יצר אבל לא על נטילת ידים [חזון עובדיה יום טוב עמ' שיג ושו"ע ס' ד סעיף ג].

## דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א



### תוך הספר "המלך דוד"

#### מלווה ופרוטה

בגיליון הקודם הרחבנו כיצד טען שאול המלך שמיכל לא הייתה נשואה לדוד המלך, בהתבססו על טענה הלכתית שאין דעתה של האשה להתקדש כאשר החתן מציע נישואין המשולבים "מלווה ופרוטה". לעומתו סבר דוד, שמיכל הסכימה להינשא לו תמורת שוה פרוטה, למרות הידיעה שהוא עתיד להיות עשיר מהכסף שאביה חייב לו, כי אז לא היו חלים הקידושים (כפי שהיה עם מירב), שכן אי אפשר לקדש אשה על סמך תשלום חוב.

#### הששו של פלטי בן ליש

לאחר שהיה מנוי וגמור עם שאול שמיכל אינה אשת איש, בחר לו כחתן את 'פלטי בן ליש' שהיה צדיק וירא שמים, ונתן לו את מיכל בתו לאשה, אך לפלטי בן ליש' הייתה בעיה, מצד אחד הוא לא יכול לסרב לבקשת המלך לשאת את בתו, כי אז היה נחשב כמי שחולק על דברי המלך, ודינו היה כדון מורד במלכות, ומצד שני,

בביתו של פלטי בן ליש (שהיה גיסו של המלך), עם ציווי המלך שעליו להשיב את מיכל אחותו, לדוד. פלטי עשה כהוראת גיסו המלך, ושלח את מיכל לדוד כשהוא מלווה אותה עד מקום שנקרא בשם 'בחורים', שהיתה עיר בנחלת בנימין, הגמרא (סנהדרין ט ע"ב) אומרת, שלא לחינם ליווה פלטי את מיכל עד למקום זה שנקרא 'בחורים', אלא כדי לרמוז שנעשו שניהם כבחורים זה לזה, שלא טעמו טעם חטא כל אותן השנים, הגמרא משבחת את פלטי בן ליש שעמד בניסיון קשה יותר מיוסף הצדיק, כי בעוד שיוסף עמד בניסיון מול אשת פוטיפר במשך שעה אחת, פלטי עמד בניסיון במשך שנים רבות.

הרשב"א (שו"ת הרשב"א סימן י, וסימן אלף קפט) דן כיצד יכול היה דוד לשוב אל מיכל, הרי היה עליו לחשוש שמא, במשך שנות שהותה הרבות של מיכל בביתו של פלטי, הייתה ביניהם קירובה? ובתירוץ השני כתב, שדוד המלך ידע שמיכל מותרת לו על פי הנהגה, ויעיד על כך הפסוק (שמואל ב ג, טו) ששינה את שמו של פלטי ל"פלטאיאל בן ליש", וביארה הגמרא ששינוי השם נבע כי 'פלטו אל מן העבירה' ועל סמך ידיעת הנהגה החזיר דוד את מיכל לביתו (להרחבה בנידון זה עיין 'משבצות זהב', שמואל א תסו-ט).

הוא חשש שההלכה היא כדברי דוד, ומיכל היא אשת איש שאסור לו להינשא לה. 'פלטי בן ליש' בא במיצר מה עליו לעשות? לאחר מחשבה החליט ללכת 'בין הטיפות', מצד אחד הכניס את מיכל לתוך ביתו, כפי שאמר שאול, ומצד שני לא קרב אליה מחשש לקידושי דוד, ומובא בגמרא (סנהדרין ט ע"ב), ש'פלטי בן ליש' נעץ חרב בינו לבין מיכל ואמר שאם יתקרבו זה לזה ידקרו בחרב זו.

#### הניסיון שעבר בהצלחה

למעלה משבע שנים שהתה מיכל בביתו של פלטי בן ליש, כשהם מקפידים שלא להתקרב זה לזה, וגם לא להתייחד זה עם זה, עד שלאחר מיתתו של שאול הגיע אבנר בן נר שר הצבא, כדי להשלים עם דוד המלך ששהה באותו הזמן בעיר חברון, ודוד התנה את הסכם השלום עם אבנר בתנאי שישבו לו בחזרה את אשתו מיכל, וכך אמר דוד לאבנר (שמואל ב ג, יג) 'דָּבָר אֶחָד אֶנְכִי שֹׂאֵל מֵאַתָּה לְאֵמֹר, לֹא תִרְאֶה אֶת פְּנֵי פִי אִם לְפָנַי הִבִּיאֶךָ אֶת מִיכָל בַּת שְׂאוּל בְּבִיאָךָ לְרֵאוֹת אֶת פְּנֵי', אבנר עמד בהתחייבותו, ובהוראת איש כושף בן שאול (שמלך לאחר מות שאול) נשלחו שליחים



בשבת והלל ליה יתברך  
שטוהים אט ליהדיע  
כי יצא לאור הספר  
"מאת הרב יגאל כהן"  
הרב יגאל כהן  
פרק מושבתי אמנית ומתרגמת  
שמואל אהבת ה' ויוסף הילדים  
נית לרשימי מילוי: 03-8000770  
א' תוך הארץ: yabia-omer.co.il  
ומחנות הספרים המובחרות

קו לימוד יומי לנשים ובנות  
מתוך ספר  
"שער הבטחון המבואר"  
מאת הרב יגאל כהן שליט"א  
2 - 3 דקות ביום  
להצטרפות חייגי:  
054-8502066

קו לימוד לגברים  
בספרו של  
הרב יגאל כהן שליט"א  
שיעור קצר של כ-2 דקות  
מידי יום  
בטל: 077-4017828  
שלוחה 52





### הבנה לקראת מתן תורה

בנוהג שבעולם כאשר מצפה אדם לאירוע מיוחד, שהוא אוהבו מאוד ונכסף אליו, כיום חתונתו ויום שמחת ליבו, אינו סופר 'הנה עבר יום אחד', 'הנה עברו שני ימים', אלא סופר 'נשארו עוד חמישים יום', 'עוד ארבעים ותשעה יום', אם כן מדוע עם ישראל לא מנו כן? ומבארים בעלי המוסר, כי עם ישראל כשיצאו ממצרים היו בארבעים ותשעה שערי טומאה, ולא היו ראויים לקבל את התורה, אך בורא עולם ישלבח שמו ויתעלה כבוד הדרו, ברוב רחמיו וחסדיו עליהם, בכל יום עד לקבלת התורה, היה מוציא אותם משער טומאה אחד ומכניסם מנגד לשער קדושה אחד, עד הגיעם ביום מתן תורה לארבעים ותשעה שערי קדושה, ואז זכו לקבל את התורה. נמצא אפוא שהיה להם ענין מיוחד גם בעצם ימי ההמתנה לקבלת התורה, כי לבד ממה שנכספה וכלתה נפשם ליום המיוחל, גם במשך הימים שהמתינו התעלו עוד ועוד ברוחניות, והתקדשו ונטהרו עוד ועוד, לכן ספרו את הימים שבינתיים, לאות שהנה יום אחד שהתעלנו בו, יום שני שהתעלנו בו, וכן הלאה. לא כן, אדם שממתין ומצפה ליום חתונתו, אין לו שום ענין בימים שבינתיים, ואדרבה הלוואי שלא היו והיה כבר מגיע היום המיוחל מיד, לכך אין הוא מונה את אותם ימים, אלא את היום המיוחל והמיועד. (ועיין עוד בעלון "ותתענג בדשן" גיליון מס' 24 הערה 1)

### מושבע ועומד מהר סיני

מרן הראשון לציון רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל היה מספר בשיעוריו על הגאון רבי צבי הירש הורביץ, אב בית דין צ'ורטקוב, שהיה משבח את בניו הקטנים שמואל ופנחס שכבר בעודם רכים בשנים, שוקדים על לימוד התורה בהתמדה נפלאה, הפלא ופלא.

היה האב רבי צבי אומר לתלמידיו בדרך הלצה: שמואל בני אוכל לחם בלי נטילת ידים, ופנחס בני אינו נוטל ידים בבוקר. התפלאו התלמידים היאך יעשו שני הבנים הצדיקים האלו כדבר הזה? ביאר להם הרב: כוונתי כך, בני שמואל מרוב שחס על זמנו, אוכל מעט לחם פחות משיעור כזית, כדי שלא יתחייב בנטילת ידים וברכת המזון, ובכך יוכל לשבת לעסוק בתורה מהר יותר. ופנחס בני מאחר וכל הלילה עוסק בתורה, ממילא אינו חייב ליטול ידים בבוקר.

פעם בערב חג הפסח - תענית בכורות, סיימו שני האחים מסכת פסחים. פנה אליהם אביהם ואמר להם, ראו בניי, עתה לכבוד חג הפסח סיימתם מסכת פסחים, איזו מסכת תקבלו על עצמכם ללמוד מעתה לכבוד חג השבועות? ענו הבנים "נלמד מסכת שבועות", יש בה ארבעים ותשעה דפים ונסיימה עד חג השבועות, כנגד ארבעים ותשעה ימים שבין פסח לשבועות. צחק אביהם באומרו: וכי חושבים אתם שמסכת שבועות מדברת על חג השבועות, הלוא המסכת מדברת על דיני שבועה, אימתי בית הדין משביעים את האדם ואימתי לא, וכיוצא בזה.

ענה בנו הגדול שמואל ואמר, אבינו היקר ידענו כי המסכת אינה מדברת על חג השבועות, אבל רמז יש בה על חג השבועות, הלוא חג השבועות יום מתן תורה הוא, והגמרא אומרת (מסכת שבועות כא ע"ב) שכל אדם מושבע ועומד מהר סיני במתן תורה, לקיים את כל התורה והמצוות. קם הבן פנחס ואמר, אבי היקר, עוד רמז יש במסכת זו ללומדה עתה, הלוא בדף שלושים ושלוש כתוב: "מחכו עלה במערבא", כלומר חייכו וצחקו בארץ ישראל, והלוא ביום שלושים ושלוש לעומר חוגגים בארץ ישראל את הילולת רבי שמעון בר יוחאי, אם כן זהו רמז לימים הללו.

נישק אותם אביהם, שזכה לבנים כאלו חכמים ונבונים בתורה. וכשגדלו נעשה הבן הגדול רבי שמואל, רבה של העיר ניקלשבורג, ורבי פנחס [בעל ההפלא"ה, הרב פנחס לוי איש הורביץ], רבה של העיר פרנקפורט (חג השבועות בהלכה ובאגדה).



### אומרה

הרב גודלבסקי שליט"א ממשיך משל על גב ששבר חלון אחד בביתנו, לא ניתן לו לשבור גם את יתר החלונות בבית, נכון? מספיק שחלון אחד נשבר.

ובטח שלא ניתן לגב פטיש ונאמר לו "תמשיך לשבור, תמשיך... בכל מקרה נשבר חלון אחד אז כבר תשבור את כולם".

כך המלחמה מול היצר הרע - אם נכנענו ועשינו מעשה לא טוב לא ניתן לכל שאר המעשים להיגרר אחריו.

אלא נעצור ונמשיך בטוב. אם צעקנו על הילד, או כעסנו שלא במקום, אם התעלמנו מהבעל או לא כיבדנו מספיק - הגיע הזמן לעצור את שירת החלונות ולשמר את מה שנשאר.

לייקר ולשמור על הטוב שקיים ולהמשיך בדרך טובה יותר... לא להיכנע ליצר הרע שאומר לנו "יאללה לא נורא, אם כבר חטאת בזה אז מה זה משנה אם תעשי גם כן..". או "נו, כבר צעקת עליו היום אז עוד קצת עצבים לא זיקו לו, גם ככה את אמא גרועה", "בכל מקרה אתמול הלכת עם חצאית קצרה יותר מהרגיל, אז מה יקרה אם תקצרי עוד קצת"...

וישנו עוד דוגמאות רבות שעוברות על כל אחת ביומיום. העצבות לאחר מעשה לא טוב היא הפטיש הגדול שממשיך לשבור חלונות.

כשנכנסים למרה שחורה ומלקים את עצמנו על מעשי העבר, מהר מאוד מגיעים לעצבות ההורסת כל חלקה טובה ולא מקדמת לשום מקום אלא רק ממשכה לשבור עוד ועוד חלונות...

אז איך מתמודדים? הפוך על הפוך.

בתורת רפ"ב בליקוטי מוהר"ן רבי נחמן מברסלב מעניק לנו מתנה ענקית "אזמרה לאלוקי בעודי" (תהילים ק"ד) - בעוד שלי אזמר לקב"ה.

כשאנו מוצאות בעצמנו "עוד" בבחינת "עוד מעט ואין רשע", בנקודות הטובות שבנו נפאר את השם יתברך.

חובה על כל אחת מהנשים לאתר נקודות טובות בעצמה וברגע שהיצר מנסה לתעתע ולומר "הנה את לא שווה, אל תשחקי אותה צדיקה" - אז ננפח לו ב"עוד" שלנו,

בעובדה שכל מעשה קטן וכל משיכה קטנה מעולם הזה לעבר בורא העולם היא ענקית לבלי שיעור ומשמחת את השם יותר ממעשים גדולים של תנאים קדושים בדרות הקודמים.

הם לא רצו לעבור את הדור שלנו כשראו את הניסיונות שהיו בעקבותא דמשיחא.

ודווקא אותך, כן אותך. בחור במיוחד להיות כאן, לכן מוכרח שקיימים בך הכוחות להתמודד עם הניסיונות הקשים שבדור הזה.

ההסתר פנים שכל כך קשה לנצח, החושך המתגבר על כל פיסת אור ומנסה לפתות אותנו שוב ושוב להתמכר להבלי העולם הזה.

בדיוק את, נשמה יקרה, שנבחרת בפניצטה להיות בשליחות של הדור הזה - שכל מעשה טוב שנעשה בו הוא יקר שביקרים.

כל מחשבה של התחזקות, כל מעשה של התקרבות לקב"ה ולמצוותיו - גורם לשמחה גדולה בשמיים ומקרב את הגאולה האמיתית.

הנקודות הטובות מביאות את האדם לשמחה, שהוא כן שווה, שמעשיו כן פועלים ומשמחים את בורא העולם הגדול.

כמה שאנו קטנות ומעשינו פשוטים זה עוד יותר משמח את השם, ככל שהמעשים קטנים יותר הם נטולי גאווה ונקיים מפסולת זרה, אך ורק קודש להשם.

גדולתו של הקב"ה מתפארת דווקא בבריות הפשוטות, דווקא בנו הקטנות שמתגברות כנגד כל העולם ועושות עוד טיפה למען הקדושה.

מתחזקות במצוות חסד עם אנשי ביתנו, בצניעות כנגד האופנה ה"פופולרית", בגידול ילדנו על ברכי התורה הקדושה, באמירת תודה להשם ושמחה במה שיש.

כל מעשה קטן מצידנו הוא יקר מאוד בעיניו יתברך. התורה שלנו היא המרפא האמיתי והיחיד לגוף ולנפש! רק מי שטעם יכול להעיד!

### מוסר עם סיפור



מאת הרב יעקב עמר שליט"א

### המשפחה ששלמה ללא עבודה (ג)

בשבונוות הקודמים ספר על שני דיני התורה של יחזקאל בער אצל הגאון הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'וב זיע"א

פעת מספר הרבי לחסיד על הדין תורה השלישי:

יהודי אחד עמל קצוה לפרנסתו, אך לא ראה סימן ברכה. מאחר שהדלות הלכה ונגברה, החליט האיש לשנות את מקומו כפי שישתנה מזלו. הפך היה להפליג מעבר לים הגדול לאמריקה. הבעיה היתה שאשתו התנגדה בכל תקף.

מה נעשה בינתיים? שאלה האשה?! אתה תחזור בעוד כמה שנים ולבנותים אֶנְחֵנו נמות בְרָעֵב.

לאותו אדם לא היה פתרון עבור אשתו, אָבֵל על תְּכִנִּית הַהִפְלָגָה לְאָרֶץ הַזֶּהֱבָ לֹא רָצָה לְנַתֵּר. מה עשה? שקר.

הוא אמר לה: אין לך מה לדאג. כבר דברתי עם ר' יחזקאל בער. ספמנו שאני אֶטְפֵּל לוֹ בְּעִסְקֵי מִסְחָרוֹ בְּאִמְרֵי קֵהָ, וְהוּא יִתֵּן לְךָ כֹּל שְׂבוּעַ אֶלְף רוּבֵל בְּעִבּוֹר שְׂכָר עֲבֹדָתִי.

האשה נאותה לתת את הספמתה, האיש הפליג לדרכו, והאשה נותרה בביתה.

### המשך בעמוד האחרון

## המשך מוסר עם סיפור

ביום חמישי דפקה האשה על דלת ביתו של יחזקאל בער. אני אשתו של ר' ראובן. באתי לקבל את מה שאמור אתה לשלם לי. אני מאד מקנה שתעמל בדבורך לבעלי כדי שאני ועשרתי ילדי לא נמות ברעב. יחזקאל בער שומע ואינו מבין מאומה. מי זה ר' ראובן? ועל מה הוא צריך לשלם לאשתו אלה רובל? מחד גיסא הרגיש יחזקאל בער שהאשה אינה מדברת שטויות, משהו לא ברור כאן. בקש ממנה תספרי לי בבקשה את כל הפרטים, מאחר ואני מאד מבלבל לאחרונה מעסקי. ואז היא מספרת שבעלה רצה לנסע והיא לא הסכימה, עד שהיא אמרה לה שהוא הולך לטפל בעניני המסחר שלך באמריקה, והספוס בניכם היה שאת התשלום על עסקיך אתה אמור לשלם לי מידי שבוע. כמובן. אמר יחזקאל בער, הספוס הוא הספוס, ולא יעלה על דעתי לעכב את התשלום. הרי לך אלה רובלים הראשונים, ושובי נא לקאן בכל שבוע כדי לקבל את המגיע לך. וכך היה מדי שבוע באה האשה אל יחזקאל בער ונתן לה אלה רובלים והיה כזה כדי לפרנס בני ביתה בכבוד. חלפו להם שלוש שנים. ראובן מידענו חזר מאמריקה ובחסד ה' ההצלחה האירה לו פנים ועמו סכום כסף גדול, אך מאד הציק לו הדבר - מה שלום אשתו וילדיו, מי ידע עד היכן הגיעו במחסור, ובאיזה מצב הם נמצאים, האם הם חיים וקיימים? לכן החליט לגשת בשקט אל אזור מגוריו ולראות מה עלה בגורלם? והנה הבית עומד על תלו. בעודו מציץ פנימה רואה שהכל מטפח ואף יותר מממה שהיה בהיותו שם, אין שום אפחות ודעקות. חזר לבית המדרש ושלח הודעה שמחה הוא כבר מגיע הביתה.

בני ביתו שמחו לראותו קפצו עליו נשיות ומתנות. להפתעתו אשתו לא פקעה עליו בכלום. מה קורה כאן? למה היא לא פוקעת? איך הם הסתדרו בכל הזמן שלא היה כאן? בהתחלה לא שאל, אמר למה לעורר אותה כלעס?! אבל אחרי כמה ימים לא היה יכול להתאפק יותר, כמעט התפוצץ, הרגיש הוא מכרח לדעת את פתרון התעלומה. מאחר ולא רצה לעורר דברים מרובץ. שאל שאלות סחור סחור - איך התנהלו הענינים בהעדרו. ואיך הסתדרו עם הפרנסה. אמרה לו תשמע פני שאמרת יחזקאל בער שלם לי מדי שבוע את המשכורת שלך לא נתן אפילו חצי רובל אחד פחות. ראובן נבהל. היתכן אדם שלא מפיר אותו ולא חייב לו כלום, נתן לבני ביתו אלה רובל כל שבוע במשך שלוש שנים. עשה ראובן חשבון כמה אלקפים הוציא האיש עבור בני ביתו 36,000 אלה רובל והלך אל יחזקאל בער. סלח לי יחזקאל בער, סלח לי. בקש ודמעות בעיניו. העניות והמצוקה העבירה אותי על דעתי ועל דעת קוני. תודה לך שפרנסת את בני ביתי בכל אותו הזמן, ובזכותך לא סבלו חרפת רעב. עכשו ברוך ה', כולו אני להחזיר לך את כספך הרי הוא לפניך. תסלח לי אמר יחזקאל בער, אך אינני מקבל מתנות. נתתי את הכסף שלא על מנת להחזיר, ואיני רוצה לקבל עכשו כסף במתנה. תבע אותו ראובן לדון תורה אצלי ספר רבי לוי יצחק. ויחזקאל בער יצא זכאי בפעם השלישית. אמר רבי לוי יצחק: צדיק כזה שניצא שלוש פעמים זכאי בדינו, ללא ספק יצא זכאי בדינו בשמים. כמה חזוק יש לנו.

של מו"ר וע"ר הרה"ג הרב יגאל כהן שליט"א. אמר לי שמאוד אוהב לשמוע את הרב. אמרתי לו שיקנה נגן עם אזניות ויקח אותו עמו בסיעה ומיד כשעולה להסעה יפעיל את הנגן. ובמקום לשמוע דברי איסור ישמע דברי אלקים חיים ויתחזק באמונה ובבטחון בה, ויתקיים בו "שמעו ותחי נפשכם" (חפץ חיים כלל ו' הלכה ה' ובבאר מים חיים שם). נזכה תמיד לשמוע דברים טובים על עם ישראל, ובא לציון גואל. ניתן לשמוע היוק קצר (בדקה הוצי) מדי יום בזמן בהרכות שמירת הלשון, במל: 077-222069. שלושה 3 יאחזי כך הקש 1. שמעו והחי נפשכם! כמו כן ניתן לקבל הומר (מיוחד) ליוכי הרכים בשמירת הלשון במל. 052-768-3816.

אתם מחפשים כבר הרבה זמן רב שימור שיעור בן מנהל לערבי?

אתם כבר הרבה זמן רוצים לארגן שיעור אצלכם בבית אבל צריכים רב שימור שיעור טוב?

פתחתם מדרשה וצריך ארכים שמבנים בקירוב?

**הרב יגאל כהן ובחזרי תלמודיו**

התשובה היא כן! אתם רוצים להשיג את זה? אתם רוצים להשיג את זה?

לפרטים והזמנות

**055-6727448**

## שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

### "בתהבולות תעשה לך מלחמה" (משלי ב"ה, ו')

נשאלתי מאת יהודי יקר ששמירת הלשון אצלו זה דבר מאוד עיקרי. הוא נמצא מידי יום בחברת אנשים שאינם נזהרים בשמירת הלשון, וקרה כבר כמה פעמים שפתאום הם מתחילים לדבר לשון הרע על פלוני ועל אלמוני שהוא מכיר, ונפשו בשאלתו מה הוא צריך לעשות? אמרתי לאותו יהודי שכאן חלה עליו מצות "הוכח תוכיח את עמיתך" (ויקרא י"ט י"ז) והוא חייב להוכיח אותם. כי באיסור מפורש בתורה אין אומרים "מוטב יהיו שוגגים ואל יהיו מזיזים" (הרמ"א סי' תר"ח ס"ב). אמר לי שכמה פעמים הוא ניסה להוכיח אותם, והם ענו לו: "אל תהיה צדיק יותר מדי", והוסיפו לגנות עוד יותר את המדובר ולדבר עליו לשון הרע. והשבתי לו, שבאופן כזה אמנם הוא פטור מלהוכיחם, אבל הוא צריך לעזוב את המקום ולא לשהות בחברתם. והשיב לי שאין אפשרות כזאת, כיון שהדבר קורה בהסעה בדרך לעבודה שאין לו אפשרות לקום וללכת, וגם אינו יכול לבוא לעבודה עם רכבו הפרטי שלו או במונית וכיו"ב, כיון שעובד במחנה צבאי ומחייבים אותו לבוא דוקא בהסעה מסיבות בטחוניות וסודיות כאלו ואחרות, ובאמת בארוחת צהרים בבסיס הוא מתרחק מחברתם. אמרתי לו, אם כן בכל פעם ששומע שהם מתחילים לדבר לשון הרע הוא צריך לשים אצבעותיו באזניו כדי שלא ישמע את דבריהם. אבל הוא הסביר לי שקשה לו מאוד לעשות כן, שגם ככה הם מקנטרים אותו ויורדים עליו, ומה גם שלפעמים זה נמשך דקות ארוכות וקשה לו להחזיק את ידיו בצורה כזו הרבה זמן. שאלתי אותו אם הוא אוהב לשמוע שיעורים

## פניני הדף היומי

מאת הרה"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

### בטהון והשתדלות כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר

(סוטה דף מה:)

בסוגיתנו אנו לומדים על אנשים שנקראים אנשי אמנה משום שהם מאמינים בבורא יתברך שהוא זן ומפרנס אותם משגיח עליהם ודואג לכל צרכיהם, ועל כך מביאה הגמרא את דברי רבי אליעזר הגדול שכל מי שיש לו פת בסלו לצורך יום אחד ודואג וחושש מה יהיה מחר אינו אלא מקטני אמנה, שכן מי שיש לו אמונה יציבה וחזקה אינו חושש על העתיד, והגרי"ח בספרו בן יהודע מביא מדוע נקט ר' אליעזר פת בסלו וביאר שעל אדם כזה ישנה תביעה שהרי כעת יש לך אוכל ואינו דומה למי שאין לו כעת אוכל ודואג למחר שאין אדם נתפס בשעת צער, עוד מבאר הרב שמדובר באדם שיש לו להם אבל הוא דואג על כך שאין לו תוספות ובישולים לאכול איתם את הלהם וזה שלא כהוגן משום שיש לו לבטוח שמי שהזמין לו את הלהם ימון לו גם את שאר המאכלים, ובחידושי מהרש"א ביאר שדברי הגמרא וסוסקים באנשים שנמצאים בדרגות גבוהות, ואמנם גם בזוהר הקדוש (פרשת בשלח) מובא שלא יבשל האדם מהיום למחר ולא ישאיר אוכל למחר ובמשנה ברורה (סימן קנז) ביאר הטעם בכדי שאדם יבקש בכל יום על מזונותיו ועל ידי כך יראה ברכה גדולה. והגרי"ח פלאגי בספרו לב חיים (חלק ב' סימן קנ) ביאר שדברי זוהר אמורים לגבי בישול ואפית מאכלים למחר, ברם לגבי קניית מאכלים יכול אדם לקנות עבור שנה שלימה כדי שיהיה מצוי בביתו ולא יצטרך ללכת לשוק. ובספר ערוך השולחן כתב שאין העולם נזהרים בדברי זוהר הקדוש ועוד הוסיפו הפוסקים שאם נשאר תבשילים מותר לאוכלם למחר ולא יזרקו אותם משום בל תשחית, ונסיים בדברי המאירי שעל האדם לתת ביטחונו בבורא יתברך ככל עניניו ולא יסמוך האדם על השתדלותו והריצותו בלבד עד שיאמר כוחו ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, אלא ישתדל ויתלה בטחונו והצלחתו בהקדוש ברוך הוא יתעלה שמו.

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה